

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Z. K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "B(...)" w W. z udziałem interwenientów ubocznych W. S. i Krajowej Rady Spółdzielczej z siedzibą w W.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 września 2005 r., zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 24 marca 2005 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 24 marca 2005 r. oddalił wniosek powoda Z. K. o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji oraz odrzucił jego kasację jako spóźnioną. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że uchybienie terminowi do wniesienia kasacji nastąpiło z przyczyn zawinionych przez powoda. Nie zgłosił on bowiem wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w czasie umożliwiającym dochowanie terminu do wniesienia kasacji. Wystąpił z tym wnioskiem dopiero w 29 dniu od daty pouczenia go o możliwości jego złożenia, przy czym nie wykazał żadnych okoliczności, które uzasadniałyby tak późne podjęcie tej czynności.

W zażaleniu na wymienione postanowienie powód odwołał się między innymi do orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 9 października 1986 r., IV PZ 82/86, OSNCP 1988, nr 1, poz. 15, w którym wyrażono następujący pogląd:

Zwleknięcia z uiszczeniem wpisu do ostatniego, siódmego dnia terminu nie można traktować jako zawinionego działania strony. W konsekwencji, niezawinione przez stronę zdarzenie, uniemożliwiające uiszczenie wpisu, choćby zaistniało dopiero w ostatnim dniu terminu, uznane być musi za okoliczność usprawiedliwiającą przywrócenie terminu w rozumieniu art. 168 k.p.c.

W ocenie powoda pogląd ten jest odpowiednio aktualny także w rozpoznawanej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie można się zgodzić z wyrażonym w zażaleniu zapatrywaniem, że przytoczony pogląd w okolicznościach niniejszej sprawy powinien prowadzić do uznania, iż zwłokanie przez powoda ze złożeniem wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do ostatnich dni terminu do wniesienia kasacji nie może dawać podstawy do przypisania powodowi winy. Sytuacja, o którą chodzi w sprawie, różni się istotnie od sytuacji rozpatrywanej w przytoczonym orzeczeniu Sądu Najwyższego. Rzeczywiście, jeżeli pewna czynność ma być dokonana w określonym terminie, prawem strony jest jej dokonanie – tak jak przyjął Sąd Najwyższy we wspomnianym orzeczeniu – nawet w ostatnim dniu tego terminu, i niezawinione przez stronę zdarzenie uniemożliwiające dokonanie tej czynności we wspomnianym dniu powinno usprawiedliwiać przywrócenie terminu do jej dokonania. W niniejszej sprawie chodziło jednak o coś więcej: dokonanie przez powoda w określonym terminie czynności procesowej polegającej na wniesieniu kasacji powinno być poprzedzone – jeżeli powód nie miał środków na opłacenie adwokata lub radcy prawnego – jego wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, i wniosek ten powinien zostać złożony niezwłocznie po uzyskaniu stosownego pouczenia, tak aby – o ile to tylko możliwe - wniesienie kasacji nastąpiło w wymaganym terminie. W sytuacji, kiedy powód bez usprawiedliwionej przyczyny zwlekał przez 29 dni ze złożeniem wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, Sąd Apelacyjny zasadnie dopatrzył się po jego stronie winy w niedochowaniu terminu do wniesienia kasacji.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z 394¹ k.p.c. oraz art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98).